

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Иванка Влаева, ЮЗУ „Неофит Рилски“
за научните трудове на гл. ас. д-р Николина Симеонова Кротева
за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“
в Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
(Теория и практика на музикалното изкуство),
обявен в ДВ, бр. 52 от 02.07.2019 г.
от Факултет по изкуствата, ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград
за нуждите на катедра „Музика“

Гл. ас. д-р Николина Симеонова Кротева е единствен кандидат в обявения конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Предоставените от нея научни трудове, документи и информация относно академични и художественотворчески дейности за участие в конкурса са пълни и коректни. Приложен е доказателствен материал, който показва активности и достижения в научната област на обявения конкурс. Тези материали са от периода след защитата на докторската дисертация на кандидата.

Научните резултати на гл. ас. д-р Николина Кротева, представени в Хабилизационна справка за научните и творческите приноси, напълно отговарят на минималните национални наукометрични показатели за заемане на академичната длъжност „Доцент“ в Област 8. Изкуства, Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство. В процедурата няма допуснати нарушения.

Документацията за участие в конкурса съдържа:

- Монография „Хоровите послания на Николай Стойков“. Благоевград: Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2017, 264 с.
- Статии и доклади (19), както и студии (2), публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата в България и в чужбина, които са свързани с научната област на конкурса.

- Художественотворчески постижения, свързани с профила на конкурса. Представени са самостоятелни творчески изяви (7), участия в колективен продукт в областта на изкуствата (5), реализации в майсторски клас, ателие, уъркшоп (4). Посочени са получените награди за творчество и изпълнение, дадени от професионални форуми и организации (3).

- Цитирания на публикации на гл. ас. д-р Николина Кротева (5) и рецензии за нейни научни и творчески постижения в нереферирани списания и специализирани издания в областта на музикалното изкуство (5).

- Участие в национални (11) и международни (5) научни, образователни или художественотворчески проекти. Трябва да се отбележи и дейността на гл. ас. д-р Николина Кротева като ръководител на Национален образователен и художественотворчески проект (1).

- Учебно-преподавателска дейност, административна и академична дейност – ръководство на дипломанти (6) и докторанти (2); ръководство на магистърска програма „Музикален инструмент или пеене с ръководство на вокални и инструментални ансамбли“; участие в работата на различни университетски комисии и обществени институции.

От дейностите и професионалните реализации на гл. ас. д-р Николина Кротева в посочената хабилитационна справка, става очевидно, че тя е многопрофилен специалист с многостранно познание и широк спектър от активности в областта на музикалното изкуство (в частност в теорията и практиката на музикалното изкуство).

Тя има много солиден педагогически и музикалноизпълнителски опит. Завършва АМТИИ, Пловдив (1990). През 2010 защитава докторска дисертация на тема „Ролята на пианиста при работа с хорови състави“. Работи като: учител по музика в Националната хуманитарна гимназия „Св. Св. Кирил и Методий“, Благоевград; корепетитор и хормайстор на Смесения хор на Американския университет в България; помощник-диригент, хормайстор и корепетитор в Народно читалище „Никола Вапцаров“, Благоевград. От 1996 работи в ЮЗУ „Неофит Рилски“,

Благоевград последователно като асистент, старши асистент и главен асистент в катедра „Музика”, Факултет по изкуствата на ЮЗУ. Тя води различни теоретични и практически дисциплини: „Естетика на музикалното изкуство”, „Музика и музикотерапия”, „Системи за музикално възпитание и обучение и техни адаптации”, „Свирене на партитури“, „Методика на обучението по музика” и др. Ангажирана е като корепетитор за обучението по „Дирижиране на хор от клавир”, „Вокални ансамбли”, „Работа с диригент”, „Солово пеене”. За част от тези учебни дисциплини кандидатът в конкурса създава учебни програми, а също така участва в подготовката на документацията за акредитацията на специалности. Тя има солиден опит в провеждането на лекционни курсове и упражнения в бакалавърски, магистърски и докторски програми за студенти от различни специалности на ЮЗУ „Неофит Рилски“. От тази детайлна справка се вижда, че гл. ас. д-р Николина Кротева е изследовател, изпълнител и преподавател в областта на музикалната теория със солиден опит като корепетитор на различни хорови формации. Затова тя познава спецификите на хоровата музика, която е сред основните ѝ научни интереси, великолепно показани в нейния хабилитационен труд и в музикалнопедагогическата ѝ практика. Тази широка и плодотворна дейност ми дава основание да дам най-висока оценка на кандидата за постигнатите резултати в академичната музикалнопедагогическа и административна работа.

В областта на научноизследователската дейност гл. ас. д-р Николина Кротева участва в конкурса за заемане на академична длъжност „Доцент“ с една монография и 19 научни статии и студии. Те са публикувани в научни списания и сборници в областта на изкуствата и могат да се систематизират в няколко основни тематични области:

- естетически проблеми и художествена образност в музикалното изкуство;
- педагогически аспекти в музикалното образование;
- музикалното изкуство в терапевтичния процес.

Основна част от хабилитационния труд на гл. ас. д-р Николина Кротева е нейната монография „Хоровите послания на Николай Стойков“. Това е задълбочено изследване, посветено на хоровото творчество на този съвременен български композитор. То е приносно. За първи път се анализира и се прави научен прочит на хоровото музикално наследство на композитора Николай Стойков, като се показват спецификите. Направен е подробен преглед на различните негови произведения за хорове със и без съпровод, предназначени за детски, женски и смесени състави. Текстът е структуриран логично с ясен и точен език. За първи път се събират и систематизират много и най-различни източници за творческия път на композитора (книги, списания, вестници, материали от конференции и анонси към плочи и дискове за периода от 1960 до наши дни, включително интервюта и писма). Използван е личният архив на Николай Стойков. Върху базата на този богат материал са направени много ценни изводи за етапите в творческите интереси на композитора, естетическите влияния в творчеството му и стиловите промени. Затова авторът на монографията избира и изследва произведения от различни жанрове и творчески етапи. Анализира принципите на работа на композитора с музикалния материал: фонично-пространствените подходи в музикалната драматургия; многопластовите конструкции в хоровата фактура; театрално-драматургичните похвати. Друг принос на гл. ас. д-р Николина Кротева е създаденият Каталог на хоровото творчество на Николай Стойков до 2015 година, който представя хронологично хоровото наследство на композитора. Текстът е допълнен с нотни примери, таблици, графични схеми и фотографии от личния архив на композитора и показва стремежа на автора на изследването към детайлност и изчерпателност. За международна видимост на резултатите от изследването (днес много необходима), допринасят анотациите на руски, немски и английски езици, включени в книгата. Ще отбележа специално и публичната апробация на изследването чрез концерти-презентации, съпроводени с прожекция на филм за композитора, осъществена в различни градове на България.

Своите изследователски интереси към творчеството на значими български композитори гл. ас. д-р Николина Кротева показва и в част от статиите и студиите си. Те са принос към документирането и изследването на българската музикална култура от гледната точка на „естетическите проблеми и художествената образност в музикалното изкуство“ (една от насоките в научните изследвания на кандидата в конкурса). Акцентите са върху композиторското творчество на Николай Стойков и Филип Павлов. В тях новост е представянето на характеристики на хоровокомпозиторския стил, театрално-драматургични похвати в хоровите партитури и тенденции в ранното вокално творчество на Николай Стойков. Научният интерес към творческите достижения на Филип Павлов отвежда гл. ас. д-р Николина Кротева към определяне на спецификата на художествената образност в хоровите произведения на композитора, както и към характеристиките на клавириния съпровод в негови хорови творби и песенно творчество.

„Педагогически аспекти в музикалното образование“ са друго направление, в което работи гл. ас. д-р Николина Кротева. В тази актуална област на научни изследвания тя насочва вниманието си към новата парадигма в българското общообразователно училище. В няколко от представените за конкурса статии тя разглежда държавните стандарти за обучение по музика, ключовите компетентности, развитието на музикалните способности на обучавашите се и констатира новите положителни идеи, както и необходимите методи за обезпечаване на съвременен учебен процес. Върху базата на своя дългогодишен преподавателски опит гл. ас. д-р Николина Кротева предлага ценни анализи и идеи. Те са за актуализиране на учебни дисциплини (напр. „Четене и свирене на партитури“) в съответствие с профила и потребностите на различни университетски специалности. Тя също формулира и препоръки относно специфични професионални компетентности на пианистите в практическата им дейност с хорови състави.

Още една сфера на изследователски интерес и практическа реализация за гл. ас. д-р Николина Кротева е „музикалното изкуство в

терапевтичния процес“. Фактите, представени в поредица от публикувани изследвания, и практическите изводи са резултат на музикалнопедагогическата дейност и опита на гл. ас. д-р Николина Кротева като хормайстор, помощник-диригент и пианист в няколко хорови състава. Тя е работила с певци с различни здравословни и образователни потребности. Приноси са резултатите и добрите практики за интегриране на такива лица, които тя коментира (напр. при деца с нарушена плавност на речта и хиперактивни деца). Тази проблематика и актуалните подходи към нея са много съществен и необходим дял в съвременната наука, както и нейното приложение в практиката. Гл. ас. д-р Николина Кротева има принос и в тази област на изследване и практическа реализация. От направените анализи на нейната цялостно научноизследователска работа в посочените три направления може да се направи извода за много широк обхват на дейност, която е актуална и с приносен характер.

Художественотворческата дейност на гл. ас. д-р Николина Кротева, свързана с профила на конкурса, също заслужава специално внимание поради разнообразието, интензитета и професионалното признание в България и на международни форуми (в Полша, Германия, Русия, Франция, Италия и др.). Представени са много нейни самостоятелни и колективни творчески изяви. Те показват интерес и владееене на широк музикален репертоар, участия в различни ансамбли, образователни и сценични формати (концерти, фестивали, конкурси, майсторски класове, семинари, уъркшопи). Получените национални и международни награди за творчество и изпълнение отразяват високите професионални достижения на кандидата в конкурса. Още една област на реализация за гл. ас. д-р Николина Кротева е участието ѝ в и ръководството на различни университетски, национални и европейски проекти. Нейната обществена и академична ангажираност в различни институции допълва многоплановата ѝ активност и визуализира реализацията на организационни умения. След тези кратки щрихи (като се има предвид многослойната работа и

активности) в художественотворческата дейност на гл. ас. д-р Николина Кротева, отново мога да дам най-висока оценка за нея.

В Хабилитационната справка на кандидата в конкурса са посочени цитирания на научните публикации и рецензии за художественотворческата дейност. Те доказват научната и практическата приложимост на изследванията. Личните ми впечатления от гл. ас. д-р Николина Кротева също са много положителни. Тя е личност, за която са характерни точност и отговорност при изпълнение на професионалните задачи, както и диалогичност. Нейната работа се характеризира с коректност и прецизност.

Като имам предвид високата научна стойност, актуалност и иновативност на публикациите на гл. ас. д-р Николина Симеонова Кротева, както и цялостната ѝ педагогическа, научна, организационна и творческа дейност, смятам, че нейната кандидатура за доцент е изключително подходяща. Направените от нея изследвания и достигнатите научни и практически резултати са много перспективни за приложение в науката и образованието. Затова убедено предлагам на уважаемото Научно жури гл. ас. д-р Николина Симеонова Кротева да бъде избрана за заемане на академична длъжност „Доцент“, Област на висше образование 8. Изкуства, Професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство. (Теория и практика на музикалното изкуство).

29 септември 2019 г.

Рецензент.....

(проф. д-р Иванка Влаева)

Academic Review

by **Ivanka Vlaeva, PhD - Professor to Histori of music**

at South-West University „Neofit Rilski“ – Blagoevgrad

**Member of the Scientific Jury to evaluate the Habilitation Scientific Works
of**

Senior Assistant Professor Nikolina Simeonova Kroteva, PhD

CANDIDATE

for participation in the competition announced by SWU „Neofit Rilski“ – Blagoevgrad, in the State Gazette № 52 of 07.02.2019 laying academic positions „Associate Professor“ in Professional field 8.3 Musical and Dance Art (Musicology and Musical art (Theory and practice of Musical art))

Overview of the documents submitted.

Senior Assistant Professor Nikolina Simeonova Kroteva, PhD, is the only candidate for the academic position Associate Professor at the Sowth-West University „Neofit Rilski“. Her scientific researches and documents for the position mentioned above are completed and correct. They show results connected with the scientific area related to the academic position and also candidate’s activity after her PhD.

Scientific and creative contributions received by Nikolina Kroteva are enough for the legal requirements for the academic position „Associate Professor“ Area of higher education 8. Arts, Professional field 8.3 Musical and Dance Art, (Musicology and Musical art (Theory and practice of Musical art)). There are no infringements.

In accordance with the enclosed Habilitative report with contributions, the candidate, Senior Assistant Professor Nikolina Kroteva, PhD, presents Application Documents:

- **A monograph on „The Choral Messages Nikolay Stoykov“.** Blagoevgrad: University Publishing House „Neofit Rilski“, 2017, 264 p.
- **Articles, papers (19) and studies (2) published in specialized editions.**

- **Creative achievements: solo performances (7), a member of a performance practices (5), master classes, workshop (4), awards (3).**

- **Citations (References) (5), reviews on scientific researches, creative contributions and music performances**

- **Participation at national (11) and international (5) scientific, educational and art projects (1).**

- **Academic and administrative work – Bachelor and Master supervisor (6), PhD supervisor (2); Master program coordinator, Member of University Structure and other Institutions.**

Senior Assistant Professor Nikolina Simeonova Kroteva, PhD, is a specialist who works in many areas of music art (music theory and practice). She has huge scientific, pedagogical and music performance experience, with knowledge in choral music, which is among her main scientific interests.

The scientific and creative activities and contributions of Nikolina Kroteva deserve the highest evaluation due to the the results in the academic, music pedagogic and administrative areas; scientific researches and performance arts. That is the reason **I vote positive** Senior Assistant Professor Nikolina Kroteva, PhD, to be elected to the academic position „Associate Professor“ (Scientific area 8. Arts, Professional field 8.3 Musical and Dance Art (Musicology and Musical art (Theory and Practice of Musical art)) and recommend the same for the Members of the Scientific Jury.

Sofia, 29 September 2019

Reviewer.....

/ Prof. Ivanka Vlaeva, PhD/